

**EUROOPAN
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN**

PUHE

Luxemburg, 10. joulukuuta 2013

ECA/13/45

**Euroopan tilintarkastustuomioistuimen presidentin
Vitor Caldeiran puhe**

**Varainhoitovuotta 2012 koskevan vuosikertomuksen esittely Euroopan
unionin neuvostolle (talous- ja rahoitusasiat)**

Bryssel, 10. joulukuuta 2013

Alustava versio. Ainoastaan puhujan esittämä toisinto on pätevä.

ECA PRESS

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Puhelin: (+352) 4398 45410 – Faksi: (+352) 4398 46410 – Matkapuhelin: (+352) 621 55 22 24

Sähköposti: press@eca.europa.eu – Twitter: @EUAuditorsECA – Youtube: EUAuditorsECA

Arvoisa puheenjohtaja,

Arvoisat ministerit,

Arvoisa komission jäsen Šemeta,

Minulla on kunnia esitellä Euroopan unionin neuvostolle tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus, joka koskee EU:n talousarvion toteuttamista varainhoitovuonna 2012.

EU:n kansalaisilla on oikeus tietää, mihin heidän rahojaan käytetään ja käytetäänkö varat asianmukaisesti. Ja etenkin nyt, kun julkistalouteen kohdistuu suuria paineita, heillä on myös oikeus tietää, saadaanko varoille vastinetta.

Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus auttaa EU:n toimielimiä ja kansalaisia saamaan yleiskuvan siitä, mikä on EU:n varainhoidon tilanne.

Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että vuodelta 2012 esitettävä yleiskuva on yhteneväinen aiempiin vuosiin nähden. Tilintarkastustuomioistuimen vuoden 2012 vuosikertomuksen viesti on tiivistettynä seuraavanlainen:

- Tiedossamme on, mihin EU:n varat käytetään – komission laatimat EU:n tilit ovat luotettavat kuten ne ovat olleet vuodesta 2007 lähtien.
- Tiedämme myös, että kaikkia varoja ei käytetä asianmukaisesti – tilintarkastustuomioistuin katsoo, että EU:n talousarviosta suoritettujen maksujen virhetaso on olennainen.
- Sen sijaan meillä ei ole riittävän tarkkoja tietoja siitä, mikä on kansalaisten EU:n talousarviosta saama kokonaishyöty. EU:n talousarvioon sovellettavilla hallinnointi- ja raportointijärjestelmillä ei vielä kyetä saamaan riittäviä, tarkoituksenmukaisia ja luotettavia tietoja EU:n varainkäytön tuloksista.

Maksujen **laillisuuden ja asianmukaisuuden** osalta tilintarkastustuomioistuin arvioi, että EU:n tilien perustana oleviin kuluiksi tunnistettuihin menoihin liittyvä todennäköisin virhetaso on 4,8 prosenttia.

Varainhoitovuoden 2012 vuosikertomus auttaa monin tavoin ymmärtämään, millaisia virheet ovat, missä virheitä esiintyy ja miksi niitä ilmenee vuodesta toiseen. Haluaisin kiinnittää huomionne kolmeen keskeiseen kertomuksessa todettuun seikkaan.

Ensinnäkin on tärkeää tuoda esiin selvästi, mitä tilintarkastustuomioistuin tarkoittaa puhuessaan ”virheistä”. Virheet liittyvät tapauksiin, joissa EU:n varoja ei ole käytetty asianomaisen lainsäädännön mukaisesti. Varojen käyttö ei siis ole ollut parlamentin ja neuvoston – lainsäätäjän ja budjettivallan käyttäjän – pyrkimysten mukaista. Toisin sanoen kyse on tapauksista, joissa EU:n varoja ei olisi pitänyt maksaa.

Itse asiassa yli kaksi kolmasosaa arvioidusta virhetasosta liittyy maksupyyntöihin, joiden perustana olevat kulut eivät ole tukikelpoisia, sekä tapauksiin, joissa hankintasääntöjä on jätetty vakavalla tavalla noudattamatta.

Toiseksi haluaisin korostaa, että virheet eivät rajoitu tiettyyn talousarvion osaan. Kaikkien toimintamenoja sisältävien toimintalohkoryhmien virhetaso on olennainen. Ainoastaan hallintomenojen alalla virhetaso ei ole olennainen.

Tilintarkastustuomioistuimen arvio kaikkien toimintamenoalojen todennäköisimmästä kokonaisvirhetasosta on noussut vuoteen 2011 verrattuna. Arvio vuodelta 2011 oli 3,9 prosenttia, kun se vuodelta 2012 on 4,8 prosenttia.

Kolmanneksi on syytä todeta, että aiempien vuosien tapaan tilintarkastustuomioistuimen arvio virhetasosta on korkeampi aloilla, joita komissio hallinnoi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa. Ero aikaisempaan verrattuna on, että tänä vuonna esitettävässä vuosikertomuksessa eri hallinnointijärjestelyjä voidaan vertailla tasapuolisesti tilintarkastustuomioistuimen parantamien menetelmien ansiosta.

Yhteistyössä hallinnoitujen menojen arvioitu virhetaso oli tilintarkastustuomioistuimen laskelmien mukaan 5,3 prosenttia, kun se kaikkien muunlaisten toimintamenojen kohdalla oli 4,3 prosenttia.

Joka tapauksessa virhealttiimpia aloja ovat yhteisesti hallinnoidut alat. Maaseudun kehittäminen on edelleen menoaloista virhealttein. Sen arvioitu virhetaso on 7,9 prosenttia. Seuraavaksi virhealttein ala oli aluepolitiikka, jonka arvioitu virhetaso on 6,8 prosenttia.

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot eivät kuitenkaan viittaa siihen, että yhteisesti hallinnoiduilla aloilla ilmenevät virheet rajoittuisivat tiettyihin jäsenvaltioihin. Tilintarkastustuomioistuimen arviossa todetaankin, että sen vuonna 2012 ja aiempina vuosina tarkastamissa valvontajärjestelmissä ilmenee puutteita monien erilaisten kansallisten ja alueellisten viranomaisten kohdalla.

EU:n varoja hallinnoivat kansalliset ja alueelliset viranomaiset voisivat toimia tarmokkaammin virheiden ehkäisemiseksi. Tilintarkastustuomioistuimen tapahtumatestauksesta ilmenee myös, että kyseiset viranomaiset olisivat voineet korjata ennen maksupyyntöjen esittämistä komissiolle yli puolet niistä virheistä, jotka tilintarkastustuomioistuin sittemmin havaitsi tarkastuksissaan.

Komissiolla on mahdollisuus suojata EU:n talousarviota rahoitusoikaisuilla, joita se määrääkin toteutettavaksi. Rahoitusoikaisujärjestelmä on kuitenkin monimutkainen, ja oikaisujen vaikutus jäsenvaltioihin ja edunsaajiin riippuu kunkin alan säännöksistä.

Esimerkiksi maatalouden alalla suurin osa rahoitusoikaisuista ei johda siihen, että jäsenvaltiot perisivät varoja takaisin edunsaajilta. Koheesiopolitiikan alalla useimmat oikaisut ovat kiinteämääräisiä rahoitusoikaisuja, joista ei seuraa yksityiskohtaisia oikaisuja hanketasolla.

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat ministerit,

Suurin ongelma on, että EU:n meno-ohjelmiin tällä hetkellä sovellettava lainsäädäntö ei kannusta riittävästi parempaan varainkäyttöön. Haasteena on saada tämä epäkohta korjatuksi uuden rahoituskehiksen soveltamiskaudella.

Toiminnan aika ja kasvava tarve on kuitenkin nyt. Koska julkistalouteen kohdistuu yhä suurempia paineita niin EU:n kuin kansallisella tasolla, tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että EU:n meno-ohjelmien tuloksellisuudelle annetaan EU:n ja kansallisella tasolla entistä suurempi painoarvo.

Tämä edellyttää, että kaikkien meno-ohjelmien kohdalla määritetään täsmälliset tavoitteet, tarkoituksenmukaiset indikaattorit sekä odotetut tulokset kaikilla asiaankuuluvilla tasoilla. Kertomuksemme kymmenennessä luvussa tilintarkastustuomioistuin toteaa, että tätä ei ole vielä tehty tarpeeksi johdonmukaisesti niin, että meno-ohjelmien tuloksellisuuden hallinnoinnille ja raportoinnille olisi saatu riittävä perusta.

Jos EU:n varainkäyttöä aiotaan tulevaisuudessa parantaa, hallinto- ja valvontajärjestelyjä on myös tärkeää yksinkertaistaa kansallisella tasolla. Lisäksi on varmistettava, että nämä järjestelyt toimivat vaikuttavasti heti uuden ohjelmakauden alusta alkaen.

Toisin sanoen EU:n on luotava tuloksellisuuden kulttuuri, jos seuraavan sukupolven meno-ohjelmien avulla halutaan saada aikaan näkyvää lisäarvoa unionin ja sen kansalaisten hyväksi.

Arvoisa puheenjohtaja, arvoisat ministerit,

EU:n toimielinten on työskenneltävä yhdessä EU:n tuloksellisuuden ja tilivelvollisuuden kehittämiseksi tulevina vuosina.

Tilintarkastustuomioistuin on valmis tekemään oman osansa tämän tavoitteen saavuttamisessa neuvoston, parlamentin ja komission rinnalla EU:n kansalaisten hyödyksi.

Paljon kiitoksia kaikille kuulijoille.